

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apure Martia. Jona și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Intru memoria lui G. Barițiu.

Dăm la locul acesta cuvântarea cetită de domnul Dr. Atanasie M. Marienescu, delegatul Academiei Române, la mormântul lui George Barițiu cu ocazia uneia sfințirii crucii ridicate pe mormânt din partea familiei, — act despre care dăm raport la alt loc. Cuvântarea a fost următoarea:

Nu așteptați, ca eu să țin o cuvântare funebrelă, pentru-că de aceste s'au ținut la înmormântarea lui. Nu așteptați, ca eu să descriu biografia lui, pentru-că acesta s'a publicat!

Eu vreau numai să vorbesc ceva întru memoria lui, și anume, despre epoca ce a fost înainte de el și în care s'au început luptele naționale, căci altcum nu pricepem, că ce muncă grea a avut el pentru deșteptarea națională. Eu vreau să vorbesc ceva despre cariera, activitatea și rezultatul activității sale, așa precum eu le-am cuprins cu mintea și le-am simțit cu inima.

Pentru aceste, înduioșat azi, permiteți curs liber ideilor și simțimentelor mele, când vorbesc întru memoria acestui Român adevărat.

... Și Dzeu a trimis pe Fiul seu în lume, ca să îndrepte inima și sufletul omului și să le facă bune, ear' spiritul lui să-l scotă din întunec. Și pentru mântuirea poporilor, Fiul lui Dzeu a dat învățătura de frunte: „Iubește pe aproapele, ca însuși pe tine!”

Și Dómné! Ómenii, popóarele ți-au mărturisit din gură, că ascultă învățătura ta, că sunt creștinii tăi, dar' în inima și sufletul lor nu au primit pe Dzeu, căci nu au avut iubire cătră de-apropele lor, ci în numele credinței tale Românilor li-au denegat toate cele bune din viața această. Li-au oprit dezvoltarea minții, cultura inimei și adese-ori i-au respins și de la altarele ce le-au ridicat pentru adorarea ta și ca să-ți sacrifice, numai pentru-că Românii îți erau creștini în felul lor.

Strămoșii erau obosiți de persecutări, osteniți de nedreptăți, amăriți și necăjiți. Ei vedeau numai o noapte întunecată pentru spiritul lor, și în noaptea această de veacuri au adormit în somnul de letargie. Și aceasta era efectul de mai mulți secol al creștinătății nepricepute, efectul neculturii popórelor.

... Și ai visat, Barițiu! că umbre gigantice s'au sculat din mormânturi de 2000 de ani, umbre de strămoși mari, și ele cutrierau prin văi și prin munți și ele se văitau pentru sórtea strănepóților, dar' nu vedeau de cât lacrimile pădurilor și nu aușiau de cât suspinele munților, cari ca niște echouri înfiorătoare se isbiau de la răsărit spre apus, de la Carpați la Apenini și de la pământ la ceriu. Numai aceste echouri mai simțiau milă și jale de Români.

Ce vis grozav ai avut, Barițiu! Mi-ai spus, că în spaimă te-ai trezit din el, și te-ai cutrémurat.

Acésta era epoca în care s'a născut Barițiu, venit în lume ca trimis de provedința divină, ca să trezescă pe Români din somnul de

letargie și să-i ducă la deșteptarea națională.

George Barițiu s'a născut în 12/24 Maiu 1812.

El destul, ca să spun, că în Blaj a absolvat teologia. El s'a pregătit dar' ca să fie preot lui Christos, să îndrepte inima omului, să-l învețe a iubi pe de-apropele și să-i pregătescă sufletul pentru lumea viitoare.

Dar' când era să plece în viața practică, în totă făptura lui s'a luptat creștinătatea cu naționalitatea, și a învins naționalitatea.

Eh! ție, Barițiu, nu ți-a trebuit visul unui preot de frunte, să ajungi la demnități mari bisericești, să fii îmbrăcat în mătăsuri și să șezi la mese întinse, cu făclii aprinse.

Dzeu a dispus cu tine și ți-a dat chiamare și misiune pentru o carieră și mai măreță. O carieră a bărbaților mari pentru redeșteptarea unui popor, a poporului român.

Tu ai simțit și priceput chiamarea și misiunea ce ți-s'a dat în epoca cea mai tristă a poporului român. Că ai să deștepti pe Român, să-l înveți a se iubi unul pe altul, să-i pregătești spiritul, ca să ajungă la înviarea națională, căci această e destinațiunea lui, această îi va aduce viitoriu mai bun și fericirea în această lume.

Tu, dăruit de Dzeu cu minte ageră, inzestrat cu talente, inavuțit cu cunoștințe multe, pentru-ca spiritul tău se potă lumina lumea română, în 1835 te-ai făcut învățătoriu în Brașov și te-ai pus la lucru, la muncă.

Dar' pentru inima și spiritul tău acest teren de învățătoriu în Brașov ți-a fost prea îngust. Ție, carele ai lucrat fără de odihnă, și pentru lucru nici-când n'ai avut timp destul. Te-ai pregătit, ca să te faci învățătoriu întregului popor român.

Spre acest scop la anul 1838 în Brașov ai înființat „Fóia pentru minte, inimă și literatură” și apoi „Gazeta Transilvaniei”, ca prin aceste să deștepti poporul. Și pe acesta l'ai învățat iubirea de neam, iubirea de patrie, iubirea de-apropele și loialitatea pentru rege, căci numai această iubire ne va vindeca ranele seculare, și ne va naște speranțele pentru viitor.

Și luceafărul de séră și de zori mai totdeauna te-au vécúť la masă cu péna în mână. Péna ai inmuiat-o în inima ta, în simțimentele tale cele nobile omenești, naționale, patriotice și loiale. Péna ta era însuflețită de sufletul tău cel curat și condusă de spiritul tău cel ager.

Și „Fóia pentru minte, inimă și literatură” și „Gazeta Transilvaniei” se considerară de un far, de un turn luminătoriu național, căci lumina lui trecea și preste vécúťurile Carpaților, ca să lumineze tuturor Românilor. Și preste trei ani lumina națională a străbătut în tot Ardealul, și la Criș și la Timiș, a străbătut în Bucovina, Muntenia și Moldova, și a trecut și preste Prut. Era lumina ce deșteptă spiritul poporului, și literații din toate părțile cântau: Osana ție, Barițiu! Osana ție!

Iată lumina ce apărea ca un simbol divin, care a dat de știre, că se apropie zorile vieții naționale. Lumina zorilor a pătruns și a deșteptat spiritele adormite și a înviat inimile amorțite.

Și ea creștea și splendórea ei se lăția, și se apropia reînviarea spiritului unui popor.

Dar' sufletele cele păcătoase ale ómenilor răi se temeau de lumina farului, pentru-că satana cu ai sei totdeauna se bucură de întunecul noptii spirituale a ómenilor.

La 1840 consulul rusesc mijloceste, ca foile din Brașov să nu mai între în Moldova și Muntenia. Crișul cel rău și înfiorătoriu a adus nouri la Carpați spre răsărit și spre amiază, ca lumina națională din farul cel înalt să nu mai trecă preste vérfurile Carpaților.

De altă parte încă s'au arătat bălauri gróznici, ca să sufle lumina, și vércolaci în chip de lupi, ca să o înghită.

Luptele și necazurile lui Barițiu și ale lui Iacob Murășan erau nemărginite. Dar' a venit o epocă mai blândă și odată s'a aușit glas din ceriu: „Destul! lumina mea luminează tuturor, și poporul român a ajuns la renvierea sa.”

Și tu, Barițiu! te-ai îngrijit pentru noi, numai de tine ți-ai uitat, de tine, sărăcuțul de tine! Dar' și prin această te-ai făcut bărbat mare înaintea noastră, căci spiritul înalt se ocupă numai cu chiamarea și misiunea sa. Tu nu te-ai născut pentru tine, tu te-ai născut pentru neamul tău.

Munca și lupta, virtutea și onestitatea au fost florile eterne, cari au înfrumșetă fruntea ta măreță, cari ți-au căștigat iubirea și stima unui popor întreg, cari te-au ridicat de bărbatul cel mare al lui. Pentru poporul român ai trăit prea puțin. Aveam încă mare lipsă de bărbăția ta și de spiritul tău, dar' te-ai dus, unde ai fost chemat, și spiritul tău numai la Dzeu a putut reîntórce, acolo de unde ai venit. Și noi, numai când te-ai dus am simțit și priceput că ce am pierdut.

Și pentru toate aceste în viață, recunoștință ți-a dat numai Academia Română, care te-a ales de președintele ei, și când ai fost de 80 ani ți-a bătut o medală comemorativă, cu inscripțiunea:

„Lui George Barițiu,
Maiu 1812—1892.”

Dar' pentru munca ta de 60 de ani, poporul român întreg, și mai ales Ardealul, încă nu ți-a arătat recunoștința sa! Ei îți rămân încă mult datori.

Și iată, azi ne-am adunat la mormântul tău; la mormântul acest modest pentru bărbatul mare al poporului român; la sfințirea sacralului familiar, ce ți-l-au ridicat ai tăi, cari în viață cu atâta fală te-au numit: tată, cu atâta mândrie te-au numit: moșule, ear' după mórtea ta cu pietate se rógă lui Dzeu pentru tine, și azi toți stau aci cu inimile înfrânte!

Dar' durerea lor e durerea tuturor Românilor!

Și, Barițiu! Caută împrejurul tău! Iată aci domnul Iosif Sterca Șuluțiu, vicepreședintele, și membrii „Asociațiunii pentru literatură a română și cultura poporului român” s'au înfățișat cu toții, aceia, cari în viață te-au iubit și stimat, ca pe președintele Asociațiunii, fiind po-doaba rară a ei, ca pe bărbatul cel mare al poporului tău! S'au înfățișat, ca și aci la mormântul tău să-ți aducă ovațiunile, omagiile și reverințele ce le-ai binemeritat, și inimei tale să-ți împărtășescă durerea învățăcelor tăi credincioși și adese-ori ortacilor de muncă pentru deșteptarea și reînviarea națională.

Ear' pentru scopurile și idealurile tale să te mângăie și să te asigure, că toți sunt cuprinși de spiritul tău, sunt mișcați de simțimentele tale, ce le-a produs iubirea ta de neam, de patrie și de aproapele; și cu toții se legătuiesc de nou, că totdeauna vor lucra pentru fericirea acelora, ca să mai împlinescă și să mai îndeplinescă aceea, ce ai lăsat încă negată!

Asociațiunea în semnul iubirii și stimei și după mórtea ta, depune pe mormântul tău cununa această de flori frumoase cu inscripțiunea: „Asociațiunea, binemeritatului preșident George Barițiu.”

Dar', Barițiu! Mai uită-te în prejur! Din poporul tău s'au adunat mici și mari, tineri, băbați și bătrâni; fete și mame, matróné române, preoți și învățători, teologi și prepa-ranți, Dșóra Elena Petrașcu, directórea șcólei civile de fete, cu învățăcelele, pentru a căror șcóla în viața ta mult te-ai îngrijit. Dna Maria Cosma, preșidentă, și comitetul reuniunii femeilor române din Sibiu, înființátórea unei șcóle de fete, cari, cu toții și cu tótele au grăbit aci, ca să-ți mulțămescă pentru munca grea de o viață întregă, și din inimile lor să-ți spună, că în ele simt recunoștință națională!

Și iată a venit aci și înaltpreasfinția Sa, Domnul Arhiepiscop și Metropolit Ioan Metianu, vechiul tău amic, marele păstoriu al nostru, a venit, ca să înalte festivitatea și solemnitatea parastasului tău, a venit, ca sărbătorii noastre naționale să-i deie splendóre.

Dar' ascultă, ascultă încă Barițiu! O știre de preste Carpați! „Academia Română” nici pentru ziua de astăzi nu și-a uitat de tine! Veđi aci pe Grigorie George Tocilescu și pe Atanasie Marienescu, colegii tăi, frații tăi, cari neîncetat te iubesc și te stiméză. Ei sunt trimiși la tine ca solii „Academiei Române”, ca în numele ei să te glorifice și să te feliciteze de „Nemuritoriu!” Și iată aci o cunună de laur ce ți-a destinat-o „Academia Română”, cu inscripțiunea: „Academia Română, nemuritoriului George Barițiu!”

Cred că modestia ta nemărginită nu a dorit-o, dar' după dorința „Academiei Române”, — primește-o!

Da, în inima și sufletul Românilor, în istoria și literatura lor, tu

Var

ars deopotrivă în cuptor rotund, **liber de sgară**, oferă loco ori-care loc de clădire în Sibiu, cu **11 corone butoiul**

I. Banciu & Co, Orlat.

Comande se primesc la dñii **Georg Serfözö**, strada Faurilor, și **Mich. Schopf**, strada Cisnădiei. [102] 1—10

Cărămidă vechiă

se află de vânzare la

arhitectul **Franz Szalay**,

(56) 10—10 strada turnului-roșu nr. 2 a.

Nr. 74 1904.

[95] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea vacant de **învățătoriu** la școala confesională gr. or. din **Romos**, protopresbiteratul Orăștie, pe baza deciziei Preavenatului Consistoriu arhidiocesan nr. 16 școl. din 8 Ianuarie a. c. prin acesta se scrie concurs din oficiu cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu 600 cor., din cassa bisericeii.
2. Relut de cuartir 40 cor.
3. Patru stângini de lemne, din cari învățătorul are a încălzi primo loco sala de învățământ.
4. Cuincuenale legale.

Reflecții la acest post au ași așterne cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta în vre o Duminică sau sâmbătă la biserică spre ași arăta dexteritatea în cântările bisericești și în tipic.

De la oficiul protopresbiteral Orăștie. Orăștie, 9 Februarie 1904.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Unicul mijloc de dinți, lipsit de aciduri, probat și recomandat de profesori și medici este veritabilul

anaterin

al dentistului de curte ces. și reg. Dr. I. G. Popp, Viena XIII/6.

Veritabil numai în sticla de mai sus cu etichetă vîntă, franceză (tipariu auriu), și cu firma mea, a cor. 2-80, 2—, 1—.

„Întrebunțez de mai mulți ani apa de dinți și de gură anaterin a dvostre și mi-e tēmă, că dacă nu o ași mai avē, imediat ar trebui să sufer de durere de dinți, ori că mi-ar cădea dinții. Apa de gură a dr. imi ține dinții frumoși și sănătoși.” A. Spitalsky, mare-proprietariu.

Crema de dinți naterin, în tuburi, fără de stricăciosul „săpun”, e foarte plăcută, curăță temeinic dinții, îi face lucii și îi conservă sănătoși, a 60 fil.

Se capătă în farmacia, drogerii, prăvălii mai alese, cum și în depositul principal Carl Morscher, drogerie în Sibiu, și la A. W. Lingner, farmacist în Sighișoara.

(18 b) 5—17

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște, comit. Sibiu.

Anunț.

Cassa de păstrare reuniune în Seliște acordă **împrumuturi fără nici o proviziune sau competiță de scris**, și anume:

I. **Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți și Împrumuturi cambiale**

de la k 50 până la k 1000 cu 8%
„ „ 1000 „ „ 5000 „ 7%
„ „ 5000 „ „ 20000 „ 6 1/2 %
„ „ 20000 în sus cu 6%.

II. **Împrumuturi ipotecare și Împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară**

de la k 100 până la k 1000 cu 7%
„ „ 1000 „ „ 5000 „ 6 1/2 %
„ „ 5000 în sus cu 6%.

III. **Credite de conturent pe lângă acoperire de hârtii de valoare sau ipotecă** sume până la k 5000 cu 6-8%, și sume preste „ 5000 „ 6-3% interese decursive.

Din ședința Direcțiunii ținută la 14 April, 1904.

[91] 5—6

Direcțiunea.

Fabrica de motóre

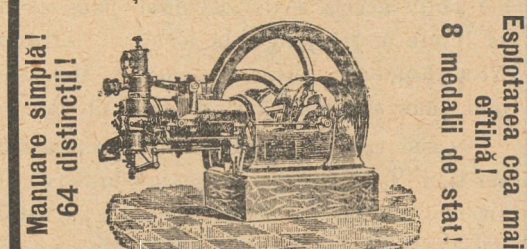
din **Dresda**, societate pe acții (înainte Hille) Filială și atelier:

IGNÁZ GELLÉRT & Co.

Budapesta, VI., Theresienring nr. 41.

— (Telefon 12—91) —

Recomandăm **motórele de benzin și locomobilele de Dresda**, și instalațiile pentru **estragerea gasului la motóre**, recunoscute ca cele mai bune, mai deservite și mai durabil construite.

8000 motóre livrate, spre deplină mulțămire!

Pentru mănarea morilor, la sdröbitul bōbelor, pentru magazine de nutreț, economii de lapte, tăiat lemne, pompe de apă, îmblătit și pentru ori-ce lucrări economice și industriale — cea mai bună putere de exploat. — **Motórele de Dresda** au fost distinse la tōte concurențele și esposițiile cu premiile prime. [18] 5—10

— **Condiții de plată favorabile!!** —

Cele mai estinse garanții!!

Non! În Budapesta am deschis un atelier principal sub conducerea unui monter primar cu cel mai dexter personal de specialit.

Cătră America.

Mare moderare a prețului. Prețul călătoriei de la **Viena la New-York** preste **Rotterdam** împreună cu nutremēt **155 corone**. [101] 1—10

Călătorilor la America le stă **liber a-și alege** drumul de călătorie. Pentru cuprinderea locului trebuie să se dea **arvună de 20 corone**.

Linia Olandia—America

Viena IV. Wiedenergürtel nr. 16.

? Pentru-ce?

este numit

GAEDICKE

cea mai mare

colectă de noroc?

Pentru-că acolo s'au plătit cele **mai multe câștiguri principale**.

Pentru-că premia de .	602.000	corone
Pentru-că de trei-ori .	400.000	„
Pentru-că de trei-ori .	100.000	„
Pentru-că odată	70.000	„
Pentru-că de patru-ori	60.000	„
Pentru-că de trei-ori .	30.000	„
Pentru-că de cinci-ori	25.000	„
Pentru-că de zece-ori	20.000	„

(88) 9—12

acolo s'au câștigat, și

Pentru-că **nici o colectă nu pōte dovedi astfel de rezultate uriașe.**

Cine voește deci să dobândescă un **câștig principal**, să se grăbescă a comanda cu asignațiune ori pe lângă ramburs losuri pentru prima clasă a **XIV. loterie de clasă r. ung. priv.**, care se începe deja în

17 și 18 Mai

Intreg	jumătate	pătrar	optime de los
12	6	3	1 1/2 corone

de la casa de bancă și cea mai mare colectă de noroc din Ungaria

A. GAEDICKE

Budapesta, Kossuth-Lajos-utca nr. 11.

Șecuri postali pentru trimiterea scutită de porto a banilor — gratis și franco

Scrisore de comandă. A se taia!

Dlui **A. GAEDICKE**, Budapesta

Vē rog a'mi trimite losuri originale, clasa I., ale loteriei de clasă reg. ung. privil., cum și planul oficial.

Banii, cor. {sunt a se ridica prin ramburs} {sosesec cu asignațiune postală} Ce nu convine să se ștergă.

Adresa preciză

F. MISSLER, BREMEN, Bahnhofstrasse 30

casă de bancă și întreprindere de comunicațiune.

(63) 15—31